

VAROVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC

1. Kako so zapisane človekove pravice?

Človekove pravice so zapisane v številnih dokumentih.

- Temeljni dokument na svetovni ravni je **Splošna deklaracija o človekovih pravicah**.
- Za evropske države, tudi Slovenijo, je pomembna **Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin**.
- Država se s podpisom teh dveh dokumentov zaveže, da bo človekove pravice in svoboščine uresničevala. Svojo namero uresniči tako, da jih zapiše v **ustavo**.

2. Kdo varuje uresničevanje človekovih pravic?

- Na ravni države spoštovanje človekovih pravic zagotavljajo **vsi organi državne oblasti**: vlada, parlament, sodišča (od okrajnega do ustavnega) in **varuh človekovih pravic**.
- Na mednarodni ravni je za varstvo človekovih pravic poskrbljeno v okviru **Organizacije združenih narov (OZN), Sveta Evrope in Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu**.

3. Človekove pravice v Ustavi RS

Človekove pravice in svoboščine so zapisane v Ustavi RS, v poglavju **Človekove pravice in temeljne svoboščine**. Ustava omogoča **začasno razveljavitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin v vojnem in izrednem stanju**.

4. Varuh človekovih pravic

Kdor meni, da je državni ali občinski organ s svojo odločitvijo kršil njegove človekove pravice, se lahko obrne na **varuha človekovih pravic**. Urad varuha človekovih pravic je posebna ustanova. V njej deluje glavni varuh in trije namestniki. Če varuh (**ombudsman**) dobi prijavo o kršenju človekovih pravic, opravi preiskavo. Varuh je posebno pozoren na nevarnost, da bi državne ustanove, ki imajo moč in oblast, kršile pravice navadnih ljudi. Varuh vsako leto objavi poročilo o kršitvah človekovih pravic. Na varuha človekovih pravic se obrnemo, ko smo izčrpali vse druge oblike pravnega varstva. **Varuha izvoli državni zbor na predlog predsednika države za dobo šestih let**. Varuhinja človekovih pravic v RS je trenutno Vlasta Nussdorfer, mandat se ji izteče konec februarja 2019.

